

అక్షరయాన

TELUGU WOMEN WRITERS FOUNDATION

Reg no 402/2022

ఫ్లాట్ 1002, రాయల్ పెవిలియన్, RBI క్వార్టర్స్ పక్కన, అమీర్ పేట్,
హైదరాబాద్, తెలంగాణ 500016. సెల్ 9989928562

తెలుగు సాహితీ ప్రస్థానంలో అక్షరయాన్ TWWF ఒక నిశబ్ద విప్లవం తీసుకొచ్చింది. 2019లో ప్రారంభం అయినప్పటి నుండి ఇప్పటివరకూ అనేక కార్యక్రమాలకు తెర తీసింది. 1500 మంది మహిళా సాహిత్యమూర్తులతో ప్రపంచంలోనే అత్యధిక సంఖ్యాకులు ఉన్న సాహిత్య సంస్థగా విభిన్న కార్యక్రమాలతో తన స్థానాన్ని సుస్థిరం చేసుకుంది. వెబ్‌సైట్‌ను శ్రీమతి కల్పకుంట్ల కవితగారితో ఆవిష్కరింప చేసుకుంది. ఫేస్‌బుక్, ఇన్‌స్టాగ్రామ్, టెలిగ్రామ్‌ల ద్వారా తమ సాహిత్య సేవలను విస్తరిస్తూ స్ఫూర్తిని కలిగిస్తుంది.

ఉద్దేశ్యం -

- * తెలుగు మహిళా సాహితీ మూర్తులకు అవకాశాల కల్పనలు / ఆత్మగౌరవ వేదికలు అందించటం
- * సంఘటితంగా ఉంటూ సామాజిక చైతన్యాన్ని కలిగించటం ..
- * విస్తృతమైన మహిళా సాహితీమూర్తులను గమనించటం.. గుర్తించటం.. గౌరవించటం.

లక్ష్యాలు -

- * సమాజ హితాన్ని కొరుతూ సమైక్య స్ఫూర్తికి విఘాతం కలిగించే వారి/ వాటి పట్ల అవగాహన కలిగించటం.
- * అత్యాచారాలు, అకృత్యాలు అణచివేతల మీద పోరాటం చెయ్యటం
- * రచయిత్రులకు ఒక హాస్టల్ కల్పించటం
- * ఆడపిల్లలకి అండగా నిలబడటం .. తమకున్న బాలిక / బాలుర సమూహాలని సాహిత్యం వైపు నడిపించటం

నిర్వహించిన కార్యక్రమాలు -

- * ఫిబ్రవరి 17 వ తేదీన ప్రతి ఏడాది హరిత హోటల్ లో అంతర్జాతీయ మాతృభాషా దినోత్సవాన్ని ఘనంగా నిర్వహించుకుంటాము. ఆ రోజే భాషాసేవ చేసిన ఒక వ్యక్తికి పంపకవి పురస్కారాన్ని అందచేయటం జరుగుతుంది. ఇప్పటివరకూ కె.శ్రీనివాస్, సుద్దాల అశోక్ తేజ గార్లకు ఇవ్వటం జరిగింది.
- * 70 ఏళ్ళ పైబడ్డ పష్టిపూర్తి కలాలను మాతృ వందనం పేరుతో వారి వారి ఉర్ల లోనే రచయిత్రుల సమూహాలతో వెళ్లి సత్కరించుకోవటం
- * పీ టీం, భరోసా వారితో కలిసి మహిళా చట్టాల మీద అవగాహన కలిగిస్తూ హితైషి , నింగిని గెలిచిన నేలర్, నేనే పోలీస్ ఐతే లాంటి పుస్తకాలను వెలువరించటం
- * విత్తనోత్పత్తి మీద రైతులకు అవగానే పెంచుతూ విత్తనం చెప్పిన కథలు , బీజస్వరాలు కథా, కవితా సంపుటాలు తీసుకురావటం

‘పసిమొలకలు రుధిరజ్వాలలు’

- * పసిమొగ్గలమీద అత్యాచారాల మీద , ‘సలాం సైనిక ‘పరమవీర చక్ర పురస్కార గ్రహీతలమీద, సముజ్వల భారతి భారత దేశ ఖ్యాతిని తెలుపుతూ పుస్తకాలు అక్షరయాన్ స్వయంగా ప్రచురించటం
- * ఆరోగ్య సమాజం కోసం కవియాత్రకు సహకారాన్ని అందించటం
- * భాష, బతుకమ్మ, స్వేచ్ఛ, మహిళ మీద కవినమ్మేకనాలు నిర్వహించటం
- * చనిపోయిన రచయిత్రులమీద సంస్మరణ సభలు పెట్టటం
- * మహిళలకోసం బండారు అచ్చమాంబ, తరిగొండ వెంగమాంబ, కుప్పాంబిక, రంగాజమ్మ, యువ, బాల, బాలిక పురస్కారాలు 5116 చొప్పున ఇవ్వటం ..

అక్షరయాన్ లో చేరాటానికి కావాల్సిన అర్హతలు

- * మహిళలై ఉండాలి
 - * సాహిత్యకారులై ఉండాలి
 - * కుల, మత, ప్రాంతీయ బేధాలు లేకుండా ఉండాలి
- సంప్రదించాల్సిన email - aksharayantwwf@gmail.com
సెల్ నంబర్లు - 9989928562 / 9550183143

ଅର୍ଥୋପଦ୍ଵୟ ଚ୍ୟୁତ୍ଵୋପାଧି

ఒక్కొక్క చువ్వని చందమామ...

(54 మంది అతివలు పేర్చిన వ్యాస బతుకమ్మలు)

నమస్తే తెలంగాణ

అక్షరయాన్, భాషా సాంస్కృతిక శాఖ, నమస్తే తెలంగాణ
సంయుక్త సమర్పణ

Okkokka Puvvesi Chandamama...

First Edition
September 2023

Published by:

Printed at :

ముందుమాట

గల్లీ నుండి గిన్నీస్ ఎంట్రీ దాకా...

బతుకమ్మ తెలంగాణ పండుగ, పల్లెల పండుగ, పేదపూల పండుగ, చెఱువుల పండుగ, పడతుల పండుగ, పర్యావరణ పండుగ. దేశీ సాంప్రదాయంలో గ్రామీణులు తరతరాలుగా తలమీద మోసుకొస్తున్న పండుగ. దేశీ వ్యవహారంలో పామరులు పదాలు పాడుతూ, పాదం కదుపుతూ ఊరు ఊరంతా సంఘటితంగా చేసుకునే పండుగ. శిష్ట వ్యవహారాలలోని ఘరానా దేవుళ్ళకు దీటుగా, ఆదిగా, అనాదిగా ఒక గట్టి నమ్మకంతో ప్రకృతికి నిలువెత్తు నిదర్శనంగా పూజ్యభావంతో చేసుకునే కృతజ్ఞతా పూర్వక పూలపండుగ. పువ్వులై పువ్వులకు పూజలు చేసే పడతుల నిలువెత్తు సంబురాల పండుగ.

పేదవాళ్ళు చేసుకునే పండుగనో, కాసులు రాలవనో, రాజాశ్రిత కవులెవరూ కవితలల్లేదు. అగ్రదేవతలను పూజించే పండితులెవరూ ఈ పండుగ మీద పెద్ద దృష్టి పెట్టి పద్యాలు పాడలేదు. భుజికిర్తులు చాటుకునే సాహితీకారులెవ్వరూ ఈ పూలపండుగ మీద విస్తృతమైన వ్యాసాలు రాయలేదు. అందుకే వందల సంవత్సరాలుగా ఈ పండుగ ఉన్నప్పటికీ దాని గురించిన పుస్తకాలు పట్టుమని పది కూడా దొరకవు. అక్కడక్కడా కొన్ని పుస్తకాల్లో ఎక్కడో ఒక మూల సందర్భానుసారంగా వస్తే ప్రస్తావించటమే తప్ప ఇంతగా ప్రజల్ని ఆకట్టుకున్న ఈ పండుగ మీదే పుస్తకాలు రాసేంత సమయం అటు చరిత్రకారులు కానీ, ఇటు రచయితలు కానీ చెయ్యకపోవటం అత్యంత దురదృష్టకరం. అందుకే బతుకమ్మ పండుగ అనాదిగా విస్మృత. రావలసినంత పేరు చేయాల్సినంత గొప్ప కృషి తెలంగాణ ప్రత్యేకరాష్ట్ర ఉద్యమం వరకు బతుకమ్మ పండుగ మీద జరగలేదన్నది అందరం ఒప్పుకొని తీరాల్సిన సత్యం. అయినా సామాన్య జనాలు తమ శిరస్సనే పల్లకిలో బతుకమ్మను మోస్తూ తమ సౌభాగ్యానికి చిహ్నంగా కొలుస్తూ వచ్చారు. తమకు బతుకు విలువను తెలిపి బతికిచ్చిన తల్లిగా మరో తరానికి పువ్వుల్లో పెట్టి పేర్చి చూపిస్తునే వున్నారు. పేదపువ్వుల విలువల్ని పరిరక్షిస్తూ ప్రకృతి

లోని అడవి పువ్వులకు నీరాజనాలు పడుతూ పర్యావరణ దోహదకారులవుతూనే ఉన్నారు.

ఆధునిక మానవులమైన మనతో పోల్చుకుంటే ఆదిమ మానవుడికి కృతజ్ఞత ఎక్కువే ననుకుంటా. అందుకే జంతువుల నుండి రక్షించిన రాయికి మొక్కాడు. దాహం తీర్చిన చెఱువుకి మొక్కాడు. కడుపు నింపిన చెట్టు చేమలకు మొక్కాడు. తలమీద గొడుగు దిక్కులు చూపించిన ఆకాశానికి మొక్కాడు. తమ కాళ్ళమీద తాము నిలబడడానికి బెత్తెడు జాగా ఇచ్చిన భూమికి మొక్కాడు. వెలుగును పంచిన అగ్నికి మొక్కాడు. అలాగే పిల్లల్ని కంటున్న అతివకి మొక్కాడు. మగవాడికి లేకుండా కేవలం ఆడవాళ్ళకే ఉన్న ఈ గర్భధారణ నెరిగి దేవుడు తరువాత మరో మనిషిని సృష్టిస్తున్న అతివే గృహదేవతగా ఎంచుకొని మాతృస్వామ్య వ్యవస్థని ఆమె చేతుల్లో పెట్టాడు. ఆడదానికి ప్రతిరూపంగా ప్రతిబింబంగా తాము చూసిన వాస్తవాలకు దగ్గరగా ఒక అమ్మతల్లిని సృష్టించి, తమ ఊరిని కాపాడేది కూడా ఒక ఆడదే అని భావించి పోచమ్మగా, మారెమ్మగా, ఎల్లమ్మగా, మల్లమ్మగా రకరకాలుగా పూజిస్తూ వచ్చాడు. రాజుల కాలంలో ఇక్ష్వాకులు హారతీదేవిని, కాకతీయులు కాకతీదేవిని పూజించారని చరిత్ర మనకు చెబుతూనే ఉంది.

చరిత్ర:- చరిత్రను తిరగేస్తే రాజ్యవ్యవస్థ ఏర్పడక ముందునుండే బతుకమ్మ పూజలున్నాయని, కొత్త రాతి యుగం నాటికే ఆ పాటల, ఆటల ఆనవాళ్ళు కనిపించాయని చరిత్రకారులు చెబుతున్నారు. వాడపల్లి శాసనం ద్వారా 800 ఏళ్లకు ముందే బతుకమ్మ ఉందని సాధికారికంగా మనకు నిరూపణ అయ్యింది. అక్షరం ముక్క రాని ఆ కాలంలో చిన్నప్పటి నుండే చిన్నపిల్లలకు ఆరోగ్య ఆహారం గురించి, పెళ్ళి గురించి, వంటల గురించి, బిడ్డల శిక్షణ గురించి, అత్తింట్లో మసులుకోవలసిన తీరు గురించి, ఆడపిల్లల అలంకరణలో తీసుకోవాల్సిన అంశాల గురించి బొడ్డెమ్మపాటల రూపంలో ఎన్నో విషయాలు చెబుతూ వచ్చేవారని చరిత్రకారులు ద్యావనపల్లి సత్యనారాయణ గారు భాషాసాంస్కృతిక శాఖ, తెలంగాణ ప్రభుత్వం ప్రచురించిన పుస్తకం ద్వారా విశదపరిచారు. 'ఒక్కేసి ఎలకపంట గౌరమ్మ' పాటలో శోభనం గురించిన అవగాహన కూడా కలిగించడం ఇక్కడ ప్రస్తావించాల్సిన అంశం.

“మా పాడిపంటలు సల్లంగ జూడ రావు రావా గౌరమ్మ మా ఇంటికి, మా పిల్లపాపల్లు సల్లంగ జూడ రావు రావా గౌరమ్మ మా ఇంటికి, పావులెత్తు పడిగేలు

చేయిస్తా రావు రావా గౌరమ్మ మా ఇంటికి” అని సాగిపోతుంది ఈ పాట. బతుకమ్మ పాటల్లో ఒక రిథమ్ ఉంటుంది. సాహిత్య పరంగా మాత్రాఛందస్సులో ఉంటాయని పిస్తుంది. ఇవి ద్విపద కవితకు దగ్గరగా ఉంటాయని లాక్షణికులంటున్నారు. నాలుగేసి మాత్రలతో సాగితే చతురస్రగతిగా, ఐదు మాత్రలతో సాగే ఆవృతాన్ని ఖండగతిగా, ఏడు మాత్రలతో మిశ్రగతిగా భావిస్తుంటారు. సిద్ధేశ్వరి చరిత్రలో ఉన్న 14వ శతాబ్దం నాటి ధర్మాంగద రాజు పాటని ఇప్పటికీ మనం పాడుకుంటున్నాం. దశాబ్దంపాటు పాలించిన చాళుక్యులు ఇప్పటికీ తాము సప్తమాత్రుల పుత్రులమని, హారతీదేవి పుత్రులమని సగౌరవంగా చాటుకున్నారు. బతుకమ్మ నిమజ్జనాలకోసం వాడపల్లి రేవుని కాకతీయులు కట్టించారని, త్రికూటాలయాన్ని నిర్మించారని చారిత్రక ఆధారాలున్నాయి. నర్సింహకవి రాసిన “శ్రీలక్ష్మి నీ మహిమలు గౌరమ్మ చిత్రమై తోచునమ్మా” పాట వినపడని వాడకట్టు అంటూ తెలంగాణాలో లేదు. వేముగంటి నర్సింహాచార్యులు పిల్లల్లో దేశభక్తిని పెంచటానికి బతుకమ్మ పాటల శైలిలోనే దేశభక్తి గీతాలు రాశారు. విశ్వనాథ సత్యనారాయణ గారు కిన్నెరసాని పాటలకు బతుకమ్మ పాటలే మాతృక అంటారు. సాకేతపురి కస్తూరి “బతుకమ్మ మునిగింది” నవల కూడా ఇక్కడ ప్రస్తావించాలి. వరంగల్ జిల్లాలోని మొగిలిచర్ల కాంచనపల్లి నరసింహదాసు 1750లోనే బతుకమ్మ చరిత్రను 33 పద్యాలలో రాసాడని చెప్పుకుంటారు. క్రీ.పూ. 1వ శతాబ్దం నాటి బౌద్ధ సాహిత్యంలోనూ, కలింగ జాతక కథల్లోనూ ఈ ప్రస్తావన ఉందని అంటుంటారు. ఇప్పటికీ నా చిన్నప్పుడు మా వాళ్ళు చెప్పిన ఒక కథ నాకు బాగా జ్ఞాపకం ఉంది. మావూరు బోధన్. అక్కడ బల్లాలచెఱువు ఉంది. దాన్ని బెల్లాల అని కూడా అంటారు. అక్కడ షుగర్ ఫ్యాక్టరీ ఉంది కాబట్టి బెల్లంవాగు అని కూడా పిలిచారు అనుకునేవాళ్ళం. కానీ, ఆధారాలేవి లేకపోయినా పూర్వీకుల కాలం నుండి దాన్ని బెల్లంవాగు అనే అనేవారని తాత చెప్పారు. ఆ చెఱువు కట్ట తెగి ఊరిమీద పడుతుందని తెలిసి గొర్రెలు, మేకలు బలిస్తామని మైసమ్మకు మొక్కారట. అయినా వాగు ఉధృతి ఆగలేదట. అప్పుడు ఊరి పెద్దమనిషి తన ఇంటి కోడలిని బలిస్తానని మొక్కుకున్నాడని ఇప్పటికీ కథలుకథలుగా చెబుతుంటారు మా ఊరి మా పెద్దవాళ్ళు.

బతుకమ్మ ఎన్నో ఏళ్ళుగా జనాల బతుకుల్లో నిలబడటానికి, వారి వికాసానికి దోహదకారిగా మిగలడానికి కారణాలు మూడు అని నేను అనుకుంటాను. ఆడవాళ్ళు ఈ వూజు చేయటం, పేదవూలతో ఈ వూజులు జరగడం, సామూహికోత్సవంగా ఈ పండుగ జరుపుకోవడం.

ఆడవాళ్ళు:- ఆడవాళ్ళకు భర్త, పిల్లలే ప్రపంచం. తాము సౌభాగ్యంతో ఉండాలని, పిల్లలు ఆయురారోగ్యాలతో ఉండాలని తపిస్తూ చల్లటి బతుకునందించే గౌరమ్మ తల్లికి రకరకాల సద్దులు పెడుతూ గౌరీదేవిని 9 రోజులు 9 రకాలుగా పూజించుకుంటారు. పసుపులో పుట్టిన గౌరమ్మ బతుకమ్మగా తమ బ్రతుకులు సల్లంగ చూస్తదని విశ్వసిస్తారు.

పూలు:- బతుకమ్మ పూలకొక ప్రాశస్త్యం ఉంది. ప్రతి పువ్వుకి వైద్యశాస్త్రంలో ఎంతో విలువైన వైద్య విలువలున్నాయి. ముఖ్యంగా గుమ్మడి పూవు కేంద్రంగా కేంద్ర భాగంలో నిలబెట్టడానికి స్త్రీ పురుష పునరుత్పత్తి అవయవాలను పోలిన గుమ్మడి పువ్వు ఉండడమే కారణంగా చెప్తారు. గుమ్మడిపువ్వు రంగు గౌరార్థం. కాబట్టి బతుకమ్మ ఈ పువ్వును బట్టే గౌరమ్మ అయిందని చరిత్రకారులు చెబుతున్నారు. విష్ణు రంగు నీలం కాబట్టి నీలం రంగున్న కట్టపూలు, బ్రహ్మ రంగు తెలుపు కాబట్టి గునుగుపూలు బతుకమ్మలో ముఖ్య పాత్ర పోషిస్తున్నాయి. అడవిలో దొరికే పూలే కావడం, డబ్బులిచ్చి కొనాల్సిన అవసరం లేకపోవడం, ఇంటి చుట్టుపక్కల మన పరిసరాల్లో దొరికే పూలే అవడం వలన అందరూ ఎంతో ఉత్సాహంగా పెద్దలు, చిన్నలు అని తేడా లేకుండా పూల సేకరణలో మునిగి ఉంటారు. పిరమిడ్ ఆకృతిలో బతుకమ్మను పేర్చడంలో తమ నైపుణ్యాన్ని చాటుకుంటారు. పూజించిన పూలను తొక్కకుండా ఉండటం కోసం పూర్వకాలంలో చెఱువు కట్టమీదనే ఆడుకుంటూ చెఱువుల్లో తెప్పలుగా పూలను వదిలేవారట. తమ పంటల దాహార్తిని తీర్చి తద్వారా తమ కడుపులకింత అన్నం పెట్టే చెఱువులకు కూడా కృతజ్ఞత చెప్పుకున్నట్లుగా భావించేవారు. తాము మంచి నీళ్ళు తాగే చెఱువుల్ని ప్రక్షాళన చేసే ఈ పూలపండుగ పట్ల ఎంతో ఆసక్తిని కనబరచేవారు.

సామూహికోత్సవం:- అప్పట్లో ఆడవాళ్ళందరూ కలుసుకోవడానికి ఒక కారణం కావాలనుకున్నారు పెద్దవాళ్ళు. అత్తవారింటికి పంపిన ఆడబిడ్డలు ఐదేళ్ళకొకసారి సారెకే కాకుండా, ప్రతి ఏడాది పుట్టింటికి రావాలని అదొక ఆచారంగా ఉండాలని ఆశించారు. ఆడవాళ్ళకి ఆరోగ్య అవగాహన, జీవితాలపట్ల సానుకూల దృక్పథం, కష్టంసుఖం పంచుకోవడానికి ఒక ఐక్యత వారి మధ్య ఉండాలని బతుకమ్మ పండుగను ఒక సమైక్యస్ఫూర్తికి నిదర్శనంగా మలిచారు. ఒకవిధంగా చెప్పాలంటే దేశభక్తిని పెంపొందించటం కోసం గణేష్ నవరాత్రులను రూపొందించినట్లే ఎన్నోవందల ఏళ్ళ

క్రితమే బతుకమ్మ పండుగను స్ఫూర్తిదాయకంగా మలచారు. ఆకర్షణీయమైన పాటలు కూర్చి, ఆనందోత్సాహాలకోసం ఆటను చేర్చి అటు శారీరక వ్యాయామం, ఇటు మానసిక ఉల్లాసం ఉండేలా నవరాత్రులు మలిచారు. గోండులు ఆడే డియ్యనా ఆట, చెంచు గిరిజనులు పాడే ఇయ్యాల పాటలు ఈ సామూహికోత్సవాలకి సజీవ ఉదాహరణలుగా చెప్పుకోవచ్చు. సామాజిక విలువల పట్ల, భారతీయ సంస్కృతిపట్ల, ఆచార వ్యవహారాల పట్ల అవగాహన ఉన్న కొంతమంది ఆడవారు ఆశువుగా పాటలు పాడుతూ దాన్ని బాగా ప్రచారంలోకి తీసుకొచ్చారు. ఇవి సులువుగా ఉండటంతో మౌఖికంగా తరతరాలుగా ప్రచారం అవుతూనే ఉన్నాయి. ఈ పాటల ద్వారా సామాజిక, రాజకీయ, సాంఘిక, చారిత్రాత్మక విషయాలనెన్నింటినో నేర్చుకోవచ్చు. ఇప్పటికీ ఎన్నో చారిత్రక విశేషాల్ని మన ఈ బతుకమ్మ పాటల ద్వారానే తెలుసుకొని పరిశోధన రంగంలోని చరిత్రకారులు వాటి మూలాలు వెతుక్కుంటున్నారు. మానవ ప్రస్థానం ఎలా సాగిందో ఒక్క బతుకమ్మ పాటలను పరిశోధిస్తే చాలంటున్నారు ఇప్పటి ఆధునికులు.

ఇలా గల్లీలో జరుపుకుంటున్న ఈ పండుగ గిన్నిస్ ఎంట్రీ తలుపులు ఎలా తట్టింది అన్నది కూడా ఒక విచిత్రాంశమే. తెలంగాణ ఉద్యమ స్ఫూర్తి ఉవ్వెత్తున ఎగిసిన తరుణాని కంటే ముందు తెలంగాణ పదమన్నా, బతుకమ్మ ఆటన్నా కొంతమందికి చిన్నచూపు ఉందన్నది వాస్తవం. ఏంటీ గోల అన్నట్లుగా చూసేవారు. ఎంగిలిపూలు, అలిగిన బతుకమ్మలు, అటుకుల నైవేద్యాలు అంటూ వేళాకోళం చేసేవారు. ఊళ్ళన్నీ పూలతేరులై చెఱువుల్లో తేలాడుతున్న వేళ, పట్టణాల్లో కొన్ని వాడల్లో మాత్రమే ఈ బతుకమ్మ పాటలు వినిపించేవి. బోనాలకి మాత్రం ఊర్లన్నీ హైదరాబాదుకి తరలొచ్చేవి, బతుకమ్మ పండుగలకి మాత్రం పట్టణాలన్నీ బతుకమ్మ బస్సులై ఊర్లవైపు పయనమయ్యేవి.

అది 2017వ సంవత్సరం. బతుకమ్మ పండుగను రాష్ట్ర పండుగగా 2015లోనే ప్రకటించింది రాష్ట్ర ప్రభుత్వం. రాష్ట్ర పండుగను గిన్నిస్ బుక్ రికార్డుకి తీసుకెళ్ళాలనుకుంది మన ప్రభుత్వం. 5500 మందితో ఓనమ్ పండుగ సామూహిక బృంద నృత్యంగా గిన్నిస్ బుక్ లో రికార్డు చేయబడింది. ఆ రికార్డు కంటే మరికొద్దిమందితో కొత్త రికార్డును బతుకమ్మ పేరిట రిజిస్టర్ చేద్దామన్న తలంపుతో ముందుకు కదిలింది రాష్ట్ర యంత్రాంగం. అందుకు అనుగుణంగా గిన్నిస్ రికార్డ్స్

మీద చక్కటి అవగాహన ఉన్న స్వాడ్రన్ లీడర్ జయసింహ గారిని సంప్రదించటం జరిగింది. వారు గిన్నిస్ ప్రతినీధులతో మాట్లాడి ఒక కార్యాచరణను రూపొందించారు. 19000 మందితో చేద్దామని ఒక ప్రణాళిక రచించారు. ఎందుకంటే గతంలో 10000 మంది ఆడవారితో 10000 బతుకమ్మలు L.B. Stadium నుండి హుస్సేన్ సాగర్ నిమజ్జనం వరకు తీసుకెళ్ళిన ఘనత రాష్ట్రానికి ఉంది. ఈసారి 10000 మందిని GHMC Self Help గ్రూప్ ల నుండి, మెప్పా గ్రూపుల నుండి తీసుకున్నారు. L.B. Stadium ను ఎంపిక చేసుకొని సద్దుల బతుకమ్మను కార్యాచరణకునువైన సందర్భంగా ఎంచుకున్నారు. ముందుగా 22 అడుగుల పెద్ద బతుకమ్మను తయారు చేసుకున్నారు. ఆడిపాడటానికి అనువుగా ఈ బతుకమ్మను మధ్యలో పేర్చి బతుకమ్మ చుట్టూ వలయాలు గీయడం ప్రారంభించారు. మనుషుల్ని నిలబెట్టి ఒక వలయం నుంచి ఇంకో వలయాన్ని చూస్తూ బతుకమ్మ ఆడడానికి అనుకూలంగా ఉండేలా స్థలాన్ని ఉంచారు. 10 అడుగులు, 7అడుగులు, 5 అడుగుల చొప్పున ఐరన్ ఫ్రేమ్ ను తీసుకొని పెద్ద బతుకమ్మలో పేర్చి దాని చుట్టూ దిగుడు బాక్స్ ల్లాగా ఏర్పాటు చేసి దాంట్లో చిన్న బతుకమ్మలు పేర్చేలాగా రూపొందించారు. 8 దిక్కుల్లో 5 అడుగుల చొప్పున బతుకమ్మల్ని ఉంచారు. వలయాలన్నీ రంగుల్లో ముంచిన బ్రష్ లతో వేశారు. సూచనలు అందరికీ వినిపించేలాగా సౌండ్ సిస్టమ్స్ ని ఏర్పాటు చేశారు. గిన్నిస్ రికార్డు బృందానికి ప్రత్యేకంగా ఒక గ్యాలరీని నిర్మించారు. నోటి లెక్కగా 10000 మంది వచ్చారు అని చెప్పకుండా ఎంజ్రీ దగ్గరే మెటల్ డిటెక్టర్ తో పాటుగా ప్రవేశిస్తున్న మహిళందరికీ స్టిక్కర్స్ పెడుతూ మెషిన్ ద్వారా లెక్కింపబడేలా ఏర్పాటు చేశారు. దీనికి లింకింగ్ గా కంప్యూటర్ సిస్టమ్స్ కూడా అమర్చి ప్రింటింగ్ ప్రతులు వెంటనే వచ్చేలా చూస్తూ ఈ లెక్కలన్నీ చూడడానికి ఒక చార్జెడ్ ఎకౌంటెంట్ ను కూడా ఏర్పాటు చేసుకున్నారు. 10 నిమిషాల నిడివిగల 3 పాటల్ని ముందే ఎంపిక చేసుకుని దాన్ని రికార్డ్ చేసి ఒక పెన్ డ్రైవ్ ని ఒక సి.డి.ని రెడీగా పెట్టుకున్నారు. అంతకు మూడు రోజుల ముందే, 10000 మందితో ఒకేసారి బతుకమ్మ రిహార్సల్స్ కష్టం కాబట్టి గ్రూపుల వారీగా ప్రధాన టీములుగా విభజించి 100కి ఒక లీడర్ చొప్పున ఏర్పాటు చేసి ప్రొసీజర్ అంతా ముందుగా తెలియజేసి L.B. Stadium ని చూపించి అక్కడ డాన్స్ చేయించి వాట్సప్ గ్రూపుల ద్వారా అందరికీ ఆ బతుకమ్మ ఆట, పాటని పంపించి ఆ 10000 మందిని సన్నద్ధం చేయించారు.

2 రోజుల ముందే గిన్నిస్ బృందం వచ్చి ప్రాఫార్మాలు చూసుకుని అన్నీ కరెక్ట్ గా ఉన్నాయంటూ ప్రదర్శన కోసం సన్నద్ధంగా ఉండమని సూచన చేసింది. సద్దుల బ్రతుకమ్మ ఆడవాళ్ళకి ఎంతో ప్రాశస్త్యం కాబట్టి తిరిగి ఇంటికి వెళ్ళడానికి వీలుగా బస్సులను కూడా ఏర్పాటు చేసి ఈ 10000 మందిని మధ్యాహ్నం గం|| 2.30 కు L.B. Stadium కి చేరుకునేలాగా ఉత్తర్వులు జారీ చేశారు. ప్లేన్మెంట్, పాజిషన్ లో రెడీగా ఉండి ఒక గంటన్నర సేపు ఆట, పాట ఉండాలని ఆదేశాలు జారీ చేశారు. అందరూ కరెక్ట్ గా హుషారుగా ఉన్న సమయంలో 10 నిమిషాలపాటు పాటలు, నిర్దేశించుకున్న టైమ్ కి ప్రారంభిస్తామని అధికారులు ఆదేశాలిచ్చారు. మహిళా పోలీస్ బృందాలు, ట్రాఫిక్ పోలీసులు రవాణాకి బస్సులు అన్నిటి మధ్య సమన్వయం ఉండేలాగా ఏర్పాటు చేసుకున్నారు. పెద్ద బతుకమ్మ దగ్గర గౌరీ పూజ చేయించి అంతా సిద్ధంగా నిలబడి ఇక బతుకమ్మ ఆట ప్రారంభిద్దాం అనుకునే సమయానికి ఈ వేడుకల్లో నేనూ ఆడతానంటూ అనుకోని అతిథిలా వర్షం విచ్చేసింది. భారీగా ఎడతెరపి లేకుండా దంచుకొట్టిన ఆ వర్షంలో ఉత్తేజపూరితమైన వ్యాఖ్యానాలతో రుద్రమ్మ, చిట్యాల ఐలమ్మలను గుర్తుచేసుకుంటూ వాన మన బతుకమ్మ ఆటపాటలకు అవరోధమా అంటూ ఆడబిడ్డలందరూ బతుకమ్మ ఆటపాటలు పూర్తిచేశారు. బతుకమ్మ చుట్టూ తిరుగుతూ అరుదైన అద్భుతమైన గిన్నిస్ బుక్ రికార్డు ఎంట్రి అర్హతను సాధించారని గిన్నిస్ బుక్ ఆఫ్ వరల్డ్ రికార్డ్ ప్రతినిధులు చెప్పటంతో తారాజువ్వలు నింగికెగిసాయి. అయినప్పటికీ ఎంతో పెద్ద ఎత్తున ఏర్పాట్లన్నీ చేసుకున్న రాష్ట్ర ప్రతినిధులు కాస్తంత నిరాశకు లోనయ్యారు. తిరిగి మరో ఏడాది మళ్ళీ పెద్ద ఎత్తున ప్రయత్నాన్ని ప్రారంభించారు.

అది 2018వ సంవత్సం. ఈసారి ప్రదర్శనా రీతిని మార్చింది రాష్ట్రప్రభుత్వం. ఎక్కువ బతుకమ్మలు తక్కువ సమయంలో చెయ్యాలంటూ అన్ని ప్రభుత్వ శాఖల సహాయంతో Largest Human Formation into a Flower అన్న పంథాను అవలంబించారు. తంగెడు పువ్వు ఆకృతిని గ్రౌండ్ లో వేసి ఆకుపచ్చ, పసుపుపచ్చ చీరలున్న అతివల్ని ఆ పువ్వులో ఉన్న రంగుల మాదిరి నిలబడేలా, అలా బతుకమ్మ ఆడేలాగా తర్ఫీదిచ్చారు. ఏరియల్ షాట్స్ తీస్తూ రకరకాల ఛోటోస్ ని అప్ లోడ్ చేస్తూ వాటిని దృశ్యమానం చేశారు. L.B. Stadium ని సమానంగా విభజించి 21 అడుగుల పెద్ద బతుకమ్మను పేర్చి 5000 గడులను రూపొందించి సున్నంతో గీతలు

పోసి బతుకమ్మ తయారీకి కావల్సిన సిబ్బీలను, పువ్వులను ఆ గడులలో ఉంచి ఆడబిడ్డలందరూ బతుకమ్మను నిర్ణీత సమయంలోగా పేర్చాలని సమయాన్ని నిర్దేశించి చెప్పారు. ఈసారి కూడా పిలవని పేరంటంలాగా భారీ వర్షం మళ్ళీ వచ్చింది అందరూ గ్యాలరీలోకి పరుగులు తీశారు. బతుకమ్మని అంతర్జాతీయ ప్రదర్శనగా చెయ్యడమే కాకుండా గిన్నిస్ బుక్ రికార్డ్స్లోకి ఎక్కించాలని రికార్డు ప్రయత్నం చేసింది ప్రభుత్వం. ప్రభుత్వ శాఖలన్నీ సమన్వయ కృషితో పనిచేశాయి. గిన్నిస్ బుక్ వారికి కావల్సిన రిక్వైర్ మెంట్లన్నీ సకాలంలో అందించలేకపోవడంతో డిక్లరేషన్ జరగలేదని కొందరు అధికారులు తెలియజేశారు. అయినా బతుకమ్మ పండుగ పట్ల ఆడబిడ్డలకుండే బలమైన కాంక్ష మరోసారిలా రుజువైంది. ఉద్యమకాలంలో బతుకమ్మ నిలువెత్తు ఆయుధంగా మారినట్లే, ఆడబిడ్డల్లో ఉండే ఈ గిన్నిస్ ఆకాంక్ష రాబోయే కాలంలో తప్పక తీరుతుందని భావిద్దాం.

- అయినంపూడి శ్రీలక్ష్మి

1002, A బ్లాక్, రాయల్ పెవిలియన్,

స్మార్ట్ బజార్ ఎదురుగా,

అమీర్పేట, హైదరాబాద్ 500 016

ఫోన్ నెంబర్: 9989928562

e mail: shreelaxmi.inampudi@gmail.com

విషయసూచిక

ప్రకృతి పులకరింతుకు ప్రతీక బతుకమ్మ పండుగ	ఆచార్య మాదిరెడ్డి అండమ్మ	1
కనుమరుగైపోతున్న బొడ్డెమ్మ పండుగ	డా॥ చింతపల్లి వసుంధరారెడ్డి	7
విలువల సమున్నతం - బతుకమ్మ ఔన్నత్యం	అయిత అనిత	14
బతుకు తాత్వికత బతుకమ్మ	అనిశెట్టి రజిత	18
బతుకమ్మ పండుగలో శాస్త్రీయత	బాలబోయిన రమాదేవి	23
ప్రకృతి పరదాల్లో... బతుకమ్మ అందాలు	భమిడిపాటి బాలాత్రిపురసుందరి	27
బతుకమ్మ పండుగ - చారిత్రక విశిష్టత	చివుకుల శ్రీలక్ష్మి	35
ఆంధ్రప్రదేశ్ లో బతుకమ్మ సంబాలు	డా॥ దేవులపల్లి పద్మజ	41
బతుకమ్మ పండుగ - జీవవైవిధ్యం	డా॥ శారదా హన్మాండ్లు	47
సద్దల బతుకమ్మ	డా॥ సామ సువర్ణదేవి	53
బతుకమ్మ పాటలలో స్త్రీల జీవన సంఘర్షణ	డా॥ తిరునగరి దేవకీ దేవి	58
జానపద సాహిత్యం - బతుకమ్మ పాటలు	డా॥ బండారు సుజాత శేఖర్	78
బతుకమ్మ పండుగ చారిత్రక, సామాజిక నేపథ్యం	డా॥ బొల్లెపల్లి సుదక్షణ	89
గోసంగుల బతుకమ్మ	డా॥ గంధం విజయలక్ష్మి	106
తెలంగాణ సంస్కృతిని ప్రతిబింబించే బతుకమ్మ కథలు	డా॥ ఓరుగంటి సరస్వతి	110
శాస్త్రీయ విజ్ఞానంతో మన బతుకమ్మ	డా॥ కల్పన గజ్జెల	119
భిన్నత్వంలో ఏకత్వం	గంటి భానుమతి	128
పువ్వులతో పువ్వులకు పండుగ	డా॥ గోగు శ్యామల	132
బతుకమ్మ ప్రసాదాలు	జ్యోతి వలబోజు	141
మా ఊరి బ్రతుకమ్మ	వై. సుజాత ప్రసాద్	151
బతుకమ్మ శాస్త్రీయత-త్రికోణాకృత శ్రీచక్ర సారూప్యత	డా॥ కె.డి.డి. మృణాలిని	158
మన పండుగలలో బతుకమ్మ విశిష్టత	డా॥ రాజ్యశ్రీ కేశవరవు	166
చప్పట్లు.. పూల ముచ్చట్లు	డా॥ కొమర్రాజు రామలక్ష్మి	175
శ్రీచక్రం - బతుకమ్మ గొబ్బెమ్మలు : సారూప్యత	డా॥ కోడూరు సుమనశ్రీ	178
సుద్దులు నేర్పే సద్దల బతుకమ్మ	డా॥ కొండపల్లి నీహారిణి	184
జాతి సమైక్యతా చిహ్నం 'బతుకమ్మ'	డా॥ వంగరి త్రివేణి	190
మా అమ్మే ఒక బతుకమ్మ	కోట్ల వనజాత	197

బ్రతుకమ్మ పాటల్లో నీతులు, నీతి కథలు	ఘాలి లలిత ప్రవల్లిక	201
కన్నెపిల్లల సౌభాగ్యం బొడ్డెమ్మ...	విశ్వైక	209
బతుకమ్మ పండుగ విశిష్టత - కొన్ని పాటల పరిశీలన.....	లేళ్ళపల్లి శ్రీదేవి రమేష్	218
బతుకమ్మ పూలు - ఆరోగ్యానికి చేవ్రాలు	ములుగు లక్ష్మి మైథిలి	225
బతుకమ్మ పాటల్లో మన సంస్కృతీ సంప్రదాయాలు	నామని సుజనా దేవి	238
బతుకమ్మ - ఊరంతా పండుగ.....	నెల్లట్ల రమాదేవి	244
బతుకమ్మ సద్దులు - పౌష్టికాహారం.....	పి. సుజాత	250
ప్రకృతి పరవశం - బతుకమ్మ పర్వం	పులి జమున	260
మహిళా శక్తి - పూల పాటల బతుకమ్మ.....	రాజీవ	265
బతుకమ్మ - శ్రీ చక్రం విశ్లేషణ.....	రమాదేవి కులకర్ణి	270
బతుకమ్మ పుట్టుక - పూజావిధానం	రంగరాజు పద్మజ	275
బతుకమ్మ పండుగ - శాస్త్ర విజ్ఞానం	డా॥ ఆర్. కమల	287
బతుకమ్మ పూల పండుగ.....	డా॥ నమ్మెట విజయ	296
ప్రకృతి జీవన వేదం బతుకమ్మ	శేర్ భారతిమూర్తి	301
కవితల్లో బతుకమ్మ!	సుధాశేఖర్	304
బతుకమ్మ - తీజ్ పండుగల వైశిష్ట్యం	ఆచార్య సూర్యధనంజయ్	313
ఇంటింటి విరులు - ప్రతి ఇంటి సిరులు	సువర్ణ భార్గవి	327
బతుకమ్మ పండుగ - స్త్రీల జీవన చిత్రణ	డా॥ తాళ్లపల్లి యాకమ్మ	332
బతుకమ్మ - శ్రీచక్రార్చన	తిగుళ్ల అరుణకుమారి	337
అనుబంధాల ప్రతీక బతుకమ్మ	డా॥ ఉప్పల పద్మ	343
ఖమ్మం జిల్లాలో బొడ్డెమ్మ పండుగ	పురిమళ్ల సునంద	349
వైవిధ్య భరితం మధురాల బతుకమ్మ	వి. శాంతి ప్రబోధ	353
మా సూర్యాపేటలో బతుకమ్మ సంబరాలు.....	వనం సావిత్రీనాథ్	361
బతుకమ్మ - మహిళా సమైక్యత	వాసరచెట్ల జయంతి	363
బతుకమ్మ - బ్రతుకమ్మ	వేముగంటి శుక్తిమతి	369
శక్తినిచ్చే వేడుక	యశోద	375

